

AUKŠČIAUSIOJI
AUDITO INSTITUCIJA
NAUDINGI • VERTINAMI • ATPAŽĪSTAMI

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA

GARANTINIO FONDO 2017 METŲ
FINANSINIŲ IR BIUDŽETO VYKDYMO
ATASKAITŲ RINKINIŲ TEISINGUMO BEI
LĖŠŲ IR TURTO VALDYMO, NAUDOJIMO IR
DISPONAVIMO JAIS TEISĖTUMO
VERTINIMAS

2018 m. spalio 1 d.

Nr. FA-2018-P-6-5 -9-1

Valstybės kontrolės – aukščiausiosios valstybinio audito institucijos – pagrindinė funkcija – prižiūrėti, ar teisėtai ir efektyviai valdomi ir naudojami valstybės finansai ir kitas turtas bei kaip vykdomas valstybės biudžetas. Aukščiausioji audito institucija, teikdama audito pastebėjimus ir rekomendacijas, siekia didinti viešojo sektoriaus efektyvumą ir jo kuriamą naudą visuomenei, o savo darbui keldama aukščiausius kokybės reikalavimus – būti pavyzdžiu visam viešajam sektoriui.

Auditą atliko: Jolanta Balionienė.

Valstybinio audito ataskaita pateikta Lietuvos Respublikos Seimui, Lietuvos Respublikos Vyriausybei, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybai.

TURINYS

ĮŽANGA	4
AUDITO REZULTATAI	6
1. FONDO FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINYJE PATEIKTA INFORMACIJA NEIŠSAMI, DALIS DUOMENŲ YRA NEPATIKIMI	6
2. FONDO BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITOS TEISINGOS, BIUDŽETAS VYKDYTAS LAIKANTIS TEISĖS AKTŲ	7
PRIEDAI	8
Priedas. Audito apimtis ir metodai	8

ĮŽANGA

Audito tikslas ir apimtis

Vadovaudamiesi Valstybės kontrolės įstatymu¹ ir Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu², atlikome Garantinio fondo 2017 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių bei fondo lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo auditą. Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus, tarptautinius audito standartus ir tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus. Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu nustatyti dalykai, o nepriklausomos nuomonės dėl fondo finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių pareiškiamos audito išvadoje. Audito metu nustatyti nereikšmingi neatitikimai pateikti raštu³. Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti priede „Audito apimtis ir metodai“ (8 psl.)

Garantinio fondo paskirtis

Garantinis fondas yra išteklių fondas, skirtas minimaliam darbuotojų apsaugos lygiui užtikrinti jų darbdaviui tapus nemokiam. Fondo lėšos skiriamos įstatyme⁴ nustatyto dydžio išmokoms bankrutuojančių ar bankrutavusių įmonių ir fizinių asmenų darbuotojams, nutraukusiems su jais darbo santykius, taip pat darbuotojams, kurie tęsia darbo santykius, kai įmonė ar fizinis asmuo jiems yra įsiskolinęs, mokėti.

Įsigaliojus Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymui, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba ir kitos Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigos nuo 2017-01-01 vykdė Garantinio fondo administravimą.

Fondo lėšos buvo kaupiamos ir saugomos Lietuvos Respublikos valstybės išdo bendrojoje sąskaitoje ir naudojamos pagal Lietuvos Respublikos Seimo patvirtintą 2017 metų fondo lėšų sąmatą⁵.

Garantinio fondo veikloje dalyvavo Finansų ministerija – finansų ministro nustatyta tvarka investavo laikinai laisvas fondo lėšas. Garantinio fondo veikloje taip pat dalyvavo Valstybinė mokesčių inspekcija ir valstybės įmonė Turto bankas. Valstybinė mokesčių inspekcija administravo įmokas, kurios buvo apskaičiuotos iki 2017-12-31. Turto bankas administravo iki 2017-01-01 Garantinio fondo perleistas reikalavimo teises dėl atgręžtinio reikalavimo teise neišieškotų lėšų, skirtų išmokoms iš fondo bankrutuojančių įmonių darbuotojams mokėti. Finansų ministerija, Valstybinė mokesčių inspekcija, Turto bankas administratoriui teikė informaciją, reikalingą ataskaitų rinkiniui parengti.

¹Valstybės kontrolės įstatymas, 9 str. 3 d. 4 p.

²Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 30 str. 2 d. 4 p. ir 3 d., 32 str. 7 d.

³Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 2018-08-22 raštas Nr. S-(6-5059)-704 „Dėl Garantinio ir Ilgalaikio darbo išmokų fondų audito metu nustatytų dalykų“.

⁴Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymas, 3 str.

⁵2017 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas.

Fondo finansinės ataskaitos sudaromos vadovaujantis Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu ir viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais, o fondo lėšų sąmatos vykdymo ataskaita sudaroma pagal Išteklių fondų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio sudarymo taisykles⁶. Fondo finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniai ne vėliau kaip iki kitų metų spalio 1 dienos teikiami Vyriausybei, kuri, pritarusi ataskaitų rinkiniams, teikia juos Seimui ne vėliau kaip iki spalio 10 dienos.

---

⁶Finansų ministro įsakymas Nr. 1K-461 „Dėl Išteklių fondų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio sudarymo taisyklių patvirtinimo“.

AUDITO REZULTATAI

1. FONDO FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINYJE PATEIKTA INFORMACIJA NEIŠSAMI, DALIS DUOMENŲ YRA NEPATIKIMI

1. Garantinio fondo 2017 metų finansinių ataskaitų rinkinio duomenys visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingi, išskyrus fondo nuvertėjimo sąnaudų duomenis ir informaciją apie sumas, gautinas per vienerius metus.
2. Nustatėme, kad, sudarant Garantinio fondo finansinių ataskaitų rinkinį, nesivadovauta Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatyme nustatytu subjekto principu⁷, nurodančiu apskaitoje registruoti to viešojo sektoriaus subjekto turtą, finansavimo sumas ir įsipareigojimus, pajamas ir sąnaudas.
3. Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba administruoja Garantinį fondą, organizuoja ir tvarko jo buhalterinę apskaitą, kartu su kitomis Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigomis disponuoja informacija apie į Garantinį fondą darbdavių mokamas ir gautinas įmokų sumas (0,2 proc. dydžio), jas įtraukia į Valstybinio socialinio draudimo fondo apskaitą ir įvertina šių įmokų nuvertėjimą, bet pagal pasirinktą apskaitos politiką ir jos vedimo tvarką šių nuvertėjimo sumų nepateikia Garantinio fondo finansinių ataskaitų rinkinyje. Dėl šios priežasties šiame rinkinyje pagal 2017-12-31 duomenis pateikta informacija neišsami: jame neparodyta 301,9 tūkst. Eur gautinų įmokų nuvertėjimo ir nurašytų sumų sąnaudų, aiškinamajame rašte atskleista ne visa informacija apie sumas, gautinas per vienerius metus. Jų nuvertėjimas rodo mokumo problemas, iš dalies fondo administratoriaus veiklos efektyvumą, todėl informacijos nepateikimas klaidina ataskaitų vartotojus.
4. Už įmokų į Garantinį fondą administravimą iki 2017 metų buvo atsakinga Valstybinė mokesčių inspekcija. Fondas pajamas, gautinas ir sukauptas gautinas sumas, kurias inspekcija administravo iki 2017-01-01, apskaitoje registravo pagal 2017 metais inspekcijos teikiamas ataskaitas. Atkreipiame dėmesį, kad pagal inspekcijos pateiktus duomenis 2017 m. metų pradžioje fondas turėjo tik 641,2 tūkst. Eur gautinų ir 1 433,6 tūkst. Eur sukauptų iš inspekcijos gautinų socialinių įmokų sumų, tačiau inspekcija fondui pervadė 3 307,0 tūkst. Eur socialinių įmokų pajamų, t. y. 1 232,2 tūkst. Eur daugiau, negu apskaitoje buvo jų užregistravusi. Metų pabaigoje iš inspekcijos gautinos sumos sudarė 6,6 tūkst. Eur.
5. Pažymime, kad Valstybės kontrolės auditoriai, atlikę 2017 metų valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio (į kurį įtraukiami ir Valstybinės mokesčių inspekcijos mokesčių fondo duomenys) auditą, kaip ir ankstesniais metais, negavo įrodymų ir negalėjo patvirtinti, kad šio mokesčių fondo duomenys apie gautinas ir mokėtinas sumas bei pajamas yra teisingi, nes apskaitai tvarkyti naudojamos informacinės

⁷Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 4 str.

sistemos tobulinimo darbai nėra baigti⁸. Atsižvelgdami į nustatytus dalykus, negalime patvirtinti, kad Garantinio fondo finansinėse ataskaitose nurodytos teisingos iš Valstybinės mokesčių inspekcijos gautinos sumos (6,6 tūkst. Eur).

2. FONDO BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITOS TEISINGOS, BIUDŽETAS VYKDYTAS LAIKANTIS TEISĖS AKTŲ

6. Fondo 2017 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenų reikšmingų iškraipymų bei fondo lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams pažeidimų nenustatėme.

Valstybės kontrolierius

Arūnas Dulkys

---

⁸ Valstybinio audito ataskaita „2017 metų valstybės konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių teisingumo bei valstybės biudžeto lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo vertinimas“, 2018-10-01 Nr. FA-2018-P-60-2-3-1.

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos „Garantinio fondo 2017 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių teisingumo bei lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo vertinimas“ priedas

Audito apimtis ir metodai

Audito tikslai:

- įvertinti Garantinio fondo 2017 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenis ir pareikšti nepriklausomas nuomones;
- įvertinti Garantinio fondo lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais 2017 metais teisėtumą atsirinktose audituoti srityse.

Audituotos Garantinio fondo 2017 metų ataskaitos:

- finansinės būklės, veiklos rezultatų, pinigų srautų ir grynojo turto pokyčių ataskaitos bei finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas, parengti pagal 2017-12-31 duomenis;
- lėšų sąmatos vykdymo 2017 m. gruodžio 31 d. ataskaita ir jos aiškinamasis raštas.

Auditas atliktas:

- pagal Valstybinio audito reikalavimus⁹, tarptautinius audito standartus (TAS)¹⁰ ir tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus¹¹;
- siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad finansinėse ir biudžeto vykdymo ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų, o atsirinktose audituoti srityse fondo lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir jais disponuojama teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų audito ir vidaus kontrolės apribojimų bei to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Audito apimtis ir metodai

2017 m. pradžios ir pabaigos turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likučiai:

2017 m. pradžioje turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likutis buvo iš viso 36 703,0 tūkst. Eur, pabaigoje – 49 149,0 tūkst. Eur.

2017 m. gautos pajamos ir patirtos išlaidos:

Fondas gavo 19 918,9 tūkst. Eur pajamų, iš jų:

- 18 625,8 tūkst. Eur – darbdavių įmokos;

⁹Valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 „Dėl Valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“.

¹⁰ Tarptautinės buhalterijų federacijos Tarptautinių audito ir užtikrinimo standartų valdybos išleisti tarptautiniai audito standartai (Lietuvos audito rūmų išversti į lietuvių kalbą). Prieiga per internetą: <http://lar.lt/www/new/page.php?326>.

¹¹Finansinio audito (1000–1810 TAAIS) ir atitikties audito (4000 TAAIS) standartai. Prieiga per internetą: <http://www.vkontrole.lt/page.aspx?id=350>.

Audito apimtis ir metodai

- 1 113,3 tūkst. Eur – lėšos, gautos iš darbdavių Garantinio fondo administratoriaus reikalavimams tenkinti;
  - 179,8 tūkst. Eur – kitos lėšos.
- Fondas patyrė 8 588,5 tūkst. Eur išlaidų, iš jų:
- 8 253,8 tūkst. Eur – išmokos darbuotojams;
  - 49,8 tūkst. Eur – mokesčiai už paraiškų parengimą;
  - 236,7 tūkst. Eur – fondo administravimo išlaidos;
  - 48,2 tūkst. Eur – laikinai laisvų fondo lėšų investavimo išlaidos.
  - Lėšų likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje – 45 781,3 tūkst. Eur.

Veikiosios pavaldžios, kontroliuojamos ir (ar) konsoliduojamos įstaigos

---

Fondas neturi pavaldžių, kontroliuojamų ar konsoliduojamų įstaigų.

Audito apimtys apribojimai

Audito apimtis nebuvo ribojama.

Vertintos sritys ir atliktos procedūros dėl 2017 metų Garantinio fondo ataskaitų rinkinių duomenų

Atlikus fondo veiklos, apskaitos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatytos svarbiausios audito sritys

---

Socialinės įmokos, socialinės išlaidos, gautinos sumos, pinigai ir įsipareigojimai. Sričių, kuriose egzistuoja reikšmingo iškraipymo rizika, nenustatyta.

Sritys, kuriose nustatytas kontrolės procedūrų efektyvumas (atliktas kontrolės testavimas)

Vidaus kontrolė nebuvo testuojama.

Sritys, kuriose atliktos pagrindinės audito procedūros (detalūs testai ir (ar) analitinės procedūros)

- Pajamų srityje atlikti detalieji testai. Siekiant gauti baigtumo, tikrumo, įvertinimo, atskleidimo tvirtinimus, patikrinta įplaukų duomenų atitiktis Valstybinio socialinio draudimo fondo, Valstybinės mokesčių inspekcijos, Finansų ministerijos, Turto banko teikiamiems duomenims.
  - Išlaidų srityje atlikti detalieji testai. Siekiant gauti baigtumo, įvertinimo, atskleidimo tvirtinimus, patikrinta Garantinio fondo administravimo išlaidų duomenų atitiktis Valstybinio socialinio draudimo fondo, Turto banko teikiamiems duomenims, įvertinta, ar fondo ataskaitose nurodytos išlaidos atitinka išmokėtas sumas.
  - Patikrintas pinigų ir gautinų sumų bei įsipareigojimų buvimas, tikrumas, tinkamas įvertinimas ir atskleidimas.
-

Bendras ataskaitų rinkinio vertinimas

Įvertinta: taikomų apskaitos metodų tinkamumas ir apskaitinių įvertinimų bei susijusių vadovybės atskleidimų pagrįstumas; bendras finansinių ataskaitų pateikimas, struktūra ir turinys, įskaitant atskleidimus, ir tai, ar šiose ataskaitose pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai pateikti taip, kad atitiktų VSAFAS reikalavimus; bendras biudžeto vykdymo ataskaitų pateikimas, struktūra ir turinys, ir tai, ar šiose ataskaitose pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai pateikti taip, kad atitiktų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio pateikimo reikalavimus.

Vertintos sritys ir jose atliktos procedūros dėl Garantinio fondo lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais 2017 metais teisėtumo

---

Atlikus fondo veiklos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatytos svarbiausios audito sritys

---

Įplaukos ir išlaidos. Reikšmingos neatitikties rizikos nenustatyta.

Sritys, kuriose nustatytas kontrolės procedūrų efektyvumas (atliktas kontrolės testavimas)

Vidaus kontrolė nebuvo testuojama.

Sritys, kuriose atliktos pagrindinės audito procedūros (detalūs testai ir (ar) analitinės procedūros)

Išlaidų srityje vertinta, kaip laikomasi teisės aktų nuostatų dėl išmokų darbuotojams mokėjimo ir fondo administravimo išlaidų skaičiavimo.

Teisės aktai, kurių atitiktis vertinta

Įstatymai:

- Lietuvos Respublikos garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymas, II, IV–V skyriai
- Lietuvos Respublikos 2017 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 19 str.

Vyriausybės nutarimas:

- 2017-06-21 nutarimas Nr. 495 „Dėl Garantinio fondo nuostatų patvirtinimo“

Įsakymai:

- Finansų ministro įsakymais patvirtinti viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartai
  - Finansų ministro 2014-12-16 įsakymas Nr. 1K-461 „Dėl lėšų fondų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio sudarymo taisyklių patvirtinimo“
  - Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos direktoriaus 2016-12-29 įsakymu Nr. V-698 patvirtintas Išmokų iš Garantinio fondo skyrimo ir mokėjimo tvarkos aprašas
-

NAUDINGI • VERTINAMI • ATPAŽŪSTAMI

